

Szerkesztői szállítás

Belső-kiadóutca 21. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címezendők.

Az értékesítési díjaztatnak. Kéziratok nem adhatók vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 frt.
Félévre 6 „
Negyedévre 3 „
Egy hóra 1 „

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.**Kiadó-hivatal:**

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel Alajosnál (Wollzeile 22)
Hannoverben: Oppel Alajosnál (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-tér 9 szám emelet.)

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

A megyerendezéshez.

I.

A folyamatban levő megyerendezés egyik legnagyobb problémája a közigazgatási költségvetések megállapítása leendő.

Az 1870: 42. t. cz. 90-ik §. így szól: „Az állami közigazgatás költségeit jövőre a törvényhatóságok saját házi pénztáraikból fogván fedezni, a pénzügyminiszter, egyetértőleg a belügyminiszterrel, még ez év folytán törvényjavaslatot terjeszt elő a föld-, házi-, jövedelem- és személyes kereseti adó oly mérvű leszállításáról, hogy a leszállítás a lehetőségig megfeleljen azon főösszegnek, a melyet az állam a f. évben közigazgatási célokra az összes törvényhatóságnak kiszolgált.”

Eme sorokban foglalt intézkedés alapján a pénzügyér ur közzé is tette ama táblázatokat (Budapesti Közlöny 129-ik sz.), melyekből kitűnik, hogy a megyék mindenike minő összeget fordíthatna közigazgatási szükségének fedezésére „azon esetre, ha lakosainak terhelését az eddigi állapotban meghagyni kívánná.”

Ha a pénzügyér ur eme kimutatásai képezik ama törvényjavaslatot, melyet a 90-ik §. követel: úgy kénytelenek vagyunk e munkálatot alapszámban megtagadni.

Alapjában támadjuk meg, mert alapjában rossz. Reméljük, hogy a képviselőház, mely legközelebbi ülészakában e fölött is határozand, segíteni fog a bajon. Most azonban még fenyegetőleg áll előttünk e javaslat, — s ép azért szólunk — reméljük — elég korán.

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Ilse hercegasszony.

(Rege.)

Petersen Maritól.

(5. folytatás.)

És az északi szél, mint engedelmes szolga még egyszer oly vadul és fagyosan sivitott végig a völgyön. A bükkök reszketve, dideregve álltak s ijedve hullaták sárga leveleiket a földre; a cserfák levél-hegyei neki pirultak a hidegtől, s a végén jutolsó lombkoszorúkat is lefejték ágaikról s remegve néztek a közelgő tél elé, csupaszágukban. Csak a fenyő állt nyugodtan s változatlan hordozó sötétzöld királyi palástját. A kicsiny Ilse, ott lábainál, el nem tudta képzelni, mi lesz mindebből, s boszankodva feldőzött a fákra: „Ejnye, ejnye, ti balgatag fák, mi jutott eszetekbe? mit hajítjátok száraz leveleiteket mind szemem közé? Hát nem szeretitek többé a kicsiny Ilsét, hát ki akarjátok szememim verni a barna makkokkal és kemény bükk-bogyókkal? Ekkép haraggal szökött a kicsike odább, kirázta a száraz leveleket fürteiből és ruhája csillogó fodraiból.

A tél e közben megérkezett a Brockenre s a pokoli Felség ott saját-kezüleg öltöztetvé őt a legvastagabb ködpalástba. Evvel nyugodtan vonult végig a hegyeken s nehézkesen hömpölygött a völgyekbe le. Kezdetben nem is igen gonoszkodott, fehér bársony keztyűket huzott s így akarta magát behízelegni; a fákra és bokrokra fehér dérből csillogó ruháskákat akgatott, úgy hogy a kis Ilsét majdnem elvakította e sok csillogás és azt sem tudta: merre nézzen? Azután meg fehér hó-pilik zsi bongva bucskáltak a légben alá s a hercegasszonyka előbb azt hívé, hogy maguk a felhők jönnek a völgybe látogatására, meg-

A pénzügyér ur munkálatának következő számítás szolgált alapul:

Az 1870-ik évre kivetett egyenes adók főösszege 53.422,244 frt. Az összes közigazgatási költségek — ideértve az árva és gyámhatósági költségeket is — 4.145,749 frt.

Ez utóbbi összeg, a kamatszámítás egyszerű szabályai szerint, 7.76%-át képezi az egyenes adók főösszegének.

A pénzügyér ur tehát minden egyes megyének, kerületnek stb. összes egyenes adójából leütött 7.76%-ot. Hadd fedezzék azok az így kiszámított összegekből közigazgatási költségeiket.

Ez eljárás matematikailag egészen korrekt.

Hanem aztán a dolog furcsája abban áll, hogy miután a megyék territorialis tekintetben annyira különböznek egymástól, miként az ős természet szülöttei, lévén az egyik elefánt, míg a másik ázálékféreg: megyerendezésünk folyamában kisül, hogy pl. Bács-Bodrogyamegye kapni fog közigazgatási célokra 244,305 frtot, Aranyosszéknek pedig ugyanazon címen jutand 3,129 frt.

Minthogy pedig Bács-Bodrogyamegyének közigazgatási szükséglete 131 ezer frt, (ennyi volt oda utalványozva 1870-re, a mely évet a törvény alapul vett föl) maradni fog ezen megyében 110,000, írva száz tizezer forint többlet évenként — gombostűpénznek. Másfelől pedig Aranyosszék kapott eddig 14 ezer forintot, most kapni fog 3 ezeret; s így, ha legalább úgy akarja vezetni közigazgatását, mint eddig — fizethet évenként 11 ezer frt pótlékot. Más szókkal: Ha Aranyosszék önálló megye akar maradni: közigazgatási költségeire majdnem négyszer annyit, mint a mennyit az állampénztárból e címen kap, reá kell fizetnie.

És már most azt kérdelem, hogy vajon az aranyosszéki ember nem olyan közteherviselő polgára e az államnak, miként a bácsbodrogyamegyei?

Ha egyik olyan, mint a másik, és ha az adók igazságos egyenlő kulcs szerint voltak eddig kivetve: miért fizessen amaz ezután aránytalanul többet, mint emez?

És még hagyján, ha ez injuria csupán Aranyosszék polgárain ejtetnék. Majd csak kikonferálnók nekik a hiányt, mint valami elemi csapás által okozott kárt; mert hisz megyéjük kicsiny voltának

ujtani Alp-tetői ösmeretségüket. De a mint a tél hideg, fehér takaróját mind sűrűbben s nehezebben borítá az egész völgy fölé; a mint mindent eltemetett: követ, fagyókeret, mohát és virágot, s a reszkető megsárgult füvet is: a kis Ilse szíve is elkezdett szorongni s gondolá, most már ő reá is elkerül a sor. Már a sok szép zöldségért is úgy fájt a szíve, hogy többé nem gyönyörködteti, — s a mint szorgosan neki állt, hogy minden körül, a mint csak elérhetett, lemosogassa a havat és a kicsiny puha mohákat megszabadítsa tőle: rémülve érezte, hogy éles fagyos hegyek nyomulnak gyöngéd tagjaiba s látta, hogy a tél körülbe minden köre, fagyókerre, a hol tovahalad, kemény, csillogó láncgyűrűket kovácsol, melyek mindig hosszabbra nyúló sugárokkal, tövisekkel szoríták összebb s összebb, hogy végül teljesen bilincsbe verjék fiatal tagjait. A zord tél most éles, fagyos karmokkal ragadta meg a a szegény gyermek puha kebelét; hideg borzongatás rázkodtatá meg a kis Ilsét, ki reszketve kulcsolá át a fenyőfa bütykös gyökereit, segélyért esengve tekintve föl a magas erdőkirályhoz.

De látta, hogy őt is a tél fehér takarója borítá be, míg ágairól, a hideg hó alatt, mély, örök zöldség inte felé s ez enyhe tavasz-fény melegen, vigasztalólag érinté kebelét, új életet s erőt lövelve belé.

„Oh fenyőfa! szólta a kis Ilse, hogyan birsz te a téllal dacolni s zölden, elevenen maradni fagyos karjai között is? Nem tanulhatnám én is meg azt?”

„Mivel lábaim a sziklán nyugszanak, felelt a fenyőfa, s fejem az égre emelem, azért ad az ur erőt, hogy zölden maradhassak, minden időközön át; s te is kicsiny Ilse szikla-forrás vagy és tiszta hullámaidban az ég világát derült fényében vered vissza, a mint te rád leárad; ha ez igaz vér dagad ereidben ama benső erő, melyet az Ur ad: te is le bírod, ne félj, a telet küzdeni. Bizzál hát istenben, kicsiny Ilse, csak ne hagyd magad és ki ne fárad.”

nem ők az okai. Ugy de a magyar birodalomnak — ide nem értve a városokat — van 79 törvényhatósága, és ebből csupán tizenegy nem szenved a pénzügyér ur számítása folytán. A többi 68 törvényhatóság kisebb-nagyobb mérvben mind az „égettek“ sorában áll.

A törvény idézett szavaiból kitűnik a törvényhozás azon intentiója, hogy midőn a közigazgatási költségek a házi pénztárakhoz utaltatnak, ezen tény által ne károsodjék egyfelől az állami pénztár (a mennyit 1870-ben kiadott a kincstár közigazgatási költségek fejében, annyival szálljon alább az adó;) de másfelől minden megye, sőt minden adózó polgár kapjon vissza a leszállítás folytán legalább annyit, a mennyit jövőre a házi pénztárba kell fizetnie. (A leszállítás feleljen meg azon összegnek, „melyet az állam a f. évben közigazg. célokra az összes törvényhatóságnak kiszolgált.”)

Kerkapoly ur javaslata csak is egyik feladatra figyel, t. i. hogy az állampénztár, mint ilyen, ne károsodjék. De teljesen ignorálja ama másik jelentékeny feladatot, hogy minden megyerészesüljön a lehetőségig akkora adóleszállításban, a mennyibe az ő közigazgatása eddig került.

Mindkét feladatot együttesen megoldani — épen nem nehéz. Mielőtt azonban a megoldáshoz szólnánk, szükség lesz még egy pár körülményt fölemlítenünk.

Dr. Jenei Viktor.

Kolozsvár, aug. 19.

A városi képviselő testület mai gyűlése — Fülöp Sámuel főispán elnöksége alatt — nagy számú érdeklődő közönség részvétele mellett, meglehetősen zajosan folyt le. E lapok tisztelt olvasói emlékezni fognak a mult ülés eseményeire s köztük Simon Elek képviselő fölszólására. A törvénytisztelőt rég kipróbált bajnoka (!) e napon ismét megkísérté ama fölszólását — elég sajátágosan a jegyzőkönyv olvasásakor — megújítani, hosszadalmas, időrabló vitát keltvén a fölött, hogy vajon igaza volt-e neki a mult ülésen megjegyzései tételében. Jakab Elek ur is fölszólalt s historicusához méltó részletességgel fejtegeté azon indokokat, melyek őt a multkor (elfogadott) indítványa tételére ösztönzék, míg végre toronyai és boronyai excursiók után visszaérkezett a t. közgyűlés rendes útjára s megállapította a szöveget.

„Oh édes fenyőfám, felelt ez, erős leszek, bizni fogok, mint te s a tél le nem küzd, tudom.”

És egy hatalmas erőlködéssel kiragadta magát a fagyos karok közül, melyek körülkulcsolák vala; rácsapott a durva kezekre, melyek a kövek között fogva akarák tartani ruháit, és vad futással zuhagott le a völgybe s valamennyi lánczkarikát és töviset, melyek tartóztatták, zajongva tördelé szilánkra.

A tél pedig nem birt versenyt futni egy ily fiatal szeleburdival, morogva ült meg a hóban, s el kelle ismerie tehetetlenségét, s a képtelenséget, hogy a fürge Ilsét befogja.

Más nap, midőn a kis hercegasszony győzelem-örömben vidoran tovaszökött, a jégzilánkokat, melyeket a kövekről tördelt le, pihenés nélkül maga előtt hajtva, a mohák az ut szélén utána kiállítottak: „Oh Ilse, édes Ilse, segíts! a hó úgy nyomja puha fejcsékénket, már nem bírnak egyenesen állani gyöngé szárainkon; segíts édes Ilse, a tél úgy kinez benünket!” És Ilse hercegasszony szánakozva hajolt le hozzájuk, a nehéz hótakaró egyik szegletét óvatosan fölemelte, szelid arcáskáját alá nyujtotta, s a moháknak azt a bölcseséget sugta fülükbe, melyet a fenyőfától tanult: „mivel lábatok a sziklán nyugszanak, kicsiny mohok s a jó Ur isten zölden enged maradnotok a hideg hó alatt: ne feladjátok, hogy isteni tűz ég bennetek, s próbáljátok meg, ha birtok-é erősök maradni, megállni és növekedni a fehér téli takaró alatt; a jó Isten majd csak segítétekre lesz, ha őt hívjátok.” És a mohák mindjárt elkezdtek mozogni, s egészen nekimelegtek a munkában, s egy kis vártatva vidoran kiállítottak föl: „Ilse, Ilse, meg már! Ismét egyenesen állunk, s igazán növekszünk, s a hó visszavonul, mihelyt belemarkolunk zöld ujjacskáinkkal.”

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Nagy-Borosnyó, aug. 15-én.

Szláv József földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter urat folyó hó 12-dikén volt szerencsénk körünkben fogadni.

Önméltósága az ojtói vámból jövet, a bodzai vám felé folytatván útját, kiküldött lovasaink kíséretében dél-élelőtti 10 órakor érkezett Nagy-Borosnyó községünkbe.

Egyházi s világi keblől előljáróink, az ünnepileg öltözködött népséggel együtt, három háromszíni zászlót lobogtatva, harsány éljenzéssel fogadták várt megérkezést.

Öreg lelkesünk következő tartalma beszéddel üdvözölte ő nagyméltóságát.

Nagyméltóságú földmívelés- ipar- és kereskedelmi miniszter ur!

Van szerencsém nagyméltóságodat Nagy-Borosnyó községünk — s illetőleg reformált egyház községünknek, — nevökben mély tisztelettel üdvözölni.

Méltán örömrzés lelkesíti ez ünnepélyes alkalommal székelynépünket, midőn — a mi még eddig nem történt — földmívelés-, ipar- és kereskedelmi magyar királyi minisztert üdvözölhet keblében,

Méltán örömrzés lelkesíti — mert mind ez ideig úgy szólván kiválólag csakis földmívelési ipart üzött népünknek — miután az elaprózott földbirtok nem bírja fedezni tulnépesedésünk szükségleteit, hogy anyagi s szellemi erőink fejlesztésére képesek lehessünk; s hogy a nemzetiségünkre nézve káros kivándorlásoknak gát vettessék: mondom, székelynépünknek, ez idő szerint, más iparüzletekre is nélkülözhetlen szüksége van.

Szemeink e tekintetben szüntelen nagyméltóságodra is, mint földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterre néznek, szokott böles tapintatu, ismeretes erélye s tevékenysége reményt nyujtanak jövőnkre.

Mi ugyan szegények vagyunk. Gyáripar-üzésben nem versenyezhetünk iparos nagy nemzetekkel, de gazdagok — miről adataink vannak — e székelypöldünket szegélyző, körülvevő béreceink kiaknázandó ásvány-kincesekkel.

Nemde, nyilhatnának még más iparágak is népünk boldogítására.

De mindezt, — nehogy kontárkodónak mondjanak — szakértőkre bízom.

Csak egyet — a mi Nagy-Borosnyó községünk földmívelés iparát közvetlen érdeklí — bátor vagyok felhozni.

Kovácsna folyóvíze gyakori áradásaival, — főleg csavargós medre s helylyel-helylyel csak nem összeforrott partjai miatt, beiszapolja mezeinket s tönkre juttatja termékeink egyrészt. Napokig gátolja a közlekedést. Az állami kinstárnak is évenként ezerekre menő hiányt okoz.

Községünk czélba vette szabályozását. De pénztára nem képes fedezni a szükségelt kiadásokat.

A szomszéd községek is, melyeknek pedig érdekükben állna, hogy egyesített erővel fékezzük a vizárt, vegyük munkába a vizárkolást — részvételenek.

Bátrak vagyunk s leszünk, miután ez ügyben eddig illető helyen tett folyamodásunk sikertelenül hangzott el, nagyméltóságodnak közvetítéséért, illetőleg közvetlen befolyásáért is alázattal könyöngyörgni.

értekezésben egy, mint látszik, terjedelmesebb tanulmányunk ezuttal még csak kezdetét vesszük Seefehlner Gyulától, mely vonzó irányu rövid bevezetésben, mintegy történelmi áttekintésben azt igyekszik kitüntetni, hogy nagyobb áthidalásoknál czélszerűen csak több nyugpontru rácsartók jöhetnek alkalmazásba, melyeknél a helyett, hogy minden egyes nyílás fölé egy külön tartó-gerenda helyeztetnék el, az egyes gerendákat egyszerre több nyíláson át fektetik.

A IX. szám alatt T. J. polemicus cikkét találjuk, melyben Erdély Benedeknek a m. kir. vasútépítészeti igazgatóság által vasúti fahidakra nézve kiadott szabványtervek felett minap közreadott értekezését támadja meg, s annak egyes tételeit elméleti és gyakorlati érvekkel igyekszik megdönteni. — Nem lehet czélunk e tudományos polemiahoz egy politikai lap tárczarovatában szólni, annyival kevésbbé, mert a megtámadott félnek lesz gondja hihetőleg az önvédelemre.

Wimmer Vilmos a miskolcz-bánrévi másodrendű vasut részletes leírását közli a X. szám alatt, mely, mint minden hasonló közlemény, szakemberre nézve az ujdonság ingerével bír. Ugyszintén teljes figyelmünkre méltó azon közlemény is, melyet egy gráfikai átnézet kíséretében a Duna jégviszonyainak Buda és Pest között az 1870/71-iki téli időszak alatt észlelt alakulása és fejlődése felől Andrassy Gyula mérnök bocsátott közre, azon tapasztalatok nyomán, melyeket mint a nevezett évszázadban uralkodott szokatlan nagy hideg és tartós havazások következtében a Duna-folyamon előállott fenyegető jégtorlódások figyelésére kiküldött bizottság tagja állított össze, a keze alatti hivatalos adatok felhasználásával. —

Az „ismertetések” rovatában két korszerű, mondhatni napi érdekű közleménnyel találkozunk. Egyik Pontzen Ernőnek a hegység által elválasztott vaspályák összeköttetéséről szóló terjedelmes emlékirata, az osztr. mérn. és építészegyletnek ugyane kérdést tárgyzó bizottsági jelentésétől kisérve. Másik a „Tábori kórházakat — kórházi barakkokat — ismerteti, háboruban és békében, a berlini D. Bauzeitung eredetije után, mely a nem rég lezajlott porosz-francia háboru legvérengzőbb epohájában iratván, igen

Buzgón esdünk a Mindenhatónak, áldja meg nagyméltóságodat hosszas étellel s állandó egészséggel, hogy számos években tényleg befolyást gyakorolhasson a nemzeti ipar és szorgalom s kereskedelem előmozdítására, felvirágoztatására, hogy utódaink előtt is áldásban maradjon emléke. Éljen! — Ő nagyméltósága mindnyájunk előtt feltűnő nyájassággal fogadta üdvözlőnkünket; s tartalmas beszédében nyilvánította: hogy hatáskörében mind a haza, mind a haza egyes polgárai érdekében kész teljesíteni a törvények kívánalmait. N. N.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, augusztus 21.

(s) A gasteini találkozás] még mindig foglalkoztatja az európai sajtót. Mint tudjuk, a német sajtó általában kedvezőleg nyilatkozott a körlevélről, mely a találkozás következtében Németország és az osztrák-magyar monarchia között létrejött. De nem így a francia sajtó. Az összes párisi sajtó el van keseredve e felett s keszerűen nyilatkozik Ausztria-Magyarország magatartása felett. A többi között a „Siècle” aug. 15-ki számában Vilbort egy új szent szövetség létrejöttére figyelmezteti Európát. „A monarchikus reactio megakadályozására azonban nem kell egyebet tennünk — mondja Vilbort — minthogy reconstituáljuk magunkat a republikánus elv aegise alatt, mely az európai népek erejét, hitét, méltóságát, becsületét, sőt életét képezi.” Gasteinban különben csakugyan nevezetes tárgyalásoknak nézünk elébe. Tegnap este már Bismarck hg. is megérkezett oda Kendell titkos tanácsossal. Beust gr. hir szerint oda fogja hagyni Gasteint.

Gortchakoff herczegnek az ismeretes protestans küldöttségről a czárhoz intézett jelentését az orosz lapok egyik legtekintélyesebbike: a „B. Vjedomosti” következő megjegyzéssel kíséri: A haladás magasabb elvei a mivelt Poroszország előtt nem ösmeretlenek. Az orosz közvélemény azon van, hogy a lelkiismeretnek teljes szabadság biztosításáék s azok ne büntetessenek, kik az uralkodó orosz vallást mással cserélik fel. De ezen czél elérése végett nincs szükség sem mesékre, sem politikai izgatásokra.

Az öreg emberkéről, ki most a morte saisonban is úgy tud történetet „csinálni,” Thiersről az angol „D. News,” párisi levelezője tollából egy igen találó cikket hoz, melyet érdemesnek tartunk egészen reproducálni.

„A király uralkodik, de nem kormányoz!” E szavakkal definiálta Thiers az alkotmányos monarchiát; most aztán saját helyzetére vonatkozólag megfordíthatja a mondatot s kijelentheti, hogy „Thiers kormányoz de nem nralkodik” — írja a D. News f. hó 15-éről. Ő sokkal inkább a souverain, mint számos koronás és felkent fő. Korunkban misem lehet bámulatosabb mindazon egymásra halmozódott csodák mellett sem, a melyek közelebb felmerültek, mint eme veteran politikai feltámadása, ki már husz év előtt a multhoz látszott tartozni. A politikai dogmátisták 1850-től 1869-ig bátrán kimondhatták anélkül, hogy a megczáfoltástól kellet volna tartaniok, miszerint Thiers aerája meghalt és eltemettetett és azon korszak kiszáradt csontjai, a midőn Thiers még nagy ember volt, soha többé életre nem hozhatók.

Ha meglephet valami oly embert, ki annyi viszontagságot megélt, jelen helyzete valóban magát Thierst bámulatba ejtheti. Ez vagy ama dynastia felemelkedése avagy aláhanyatlása magában véve alig lepheti meg őt, a ki szemtanuja volt az első köztársaság összeomlásának s a

tanulságos és figyelemre méltó adatokat tartalmaz, melyeket a háboru folytatás mesterségében a többi európai államokat messze tulszárnyalt poroszoktól átvenni s magyar szaktársainknak szélesebb körben is bemutatni, úgy hiszem, nem volt háládatlan munka. Ez ismertető cikket két jól sikerült rajzlap (Rolin ismert jólességű pesti műnyomdájából) egészíti ki, számos felvilágosító részlet-ábrákkal. — A hegység által elválasztott két vaspálya összekötésének fölvetett kérdése mind Pontzen Ernő nagybecsű, adatgazdag emlékiratában, mind pedig az osztrák mérnök- és építész-egylet átgondolt és kellően indokolt véleményes jelentésében úgy döntetett el, hogy „nagyobb heglánecolatok átszínélése a felületen nem czélszerű, s s hogy biztos, rendez és hatékony pályáüzlet jölessen létre, mulhatlanul az alagutttal való áthatolás szükséges. — Az ember szintegy kísértetbe jöhetne észrevétlenül bele mélyedni ama rendkívül érdekes összehasonlító részletekbe, melyek e nagybecsű cikken átvonulnak, ha a szükséges tér és idő felett rendelkezni hatalmában állna. —

A „vegyesek” e három egymástan következő füzetben 15 apróbb-nagyobb technikai ujdonságot foglalnak magukban, melyeket egyenként csak névszerint is felsorolni igen messzire vezetne. Tény az, hogy e rovat élénkségen és anyagbőségben mindinkább gyarapodik. — Az előtűnk levő darabok közül az építészeti munkák díjazása czimű közlésre kívánjuk irányozni pályatársaink figyelmét, mely rovatosan összeállítva az osztrák mérnök- és építész-egylet által elfogadott díj-táblázatot foglalja magában. — E szabvány-tervezet jelenleg, egyletünk építészeti szakosztálya által is minden részeiben helyesnek és igazságosnak találtatván, a választmány előtt áll s nem kételkedünk, hogy az itt és minden oldalról, építetők és építészek részéről érdemelt méltatásra fog találni. —

„Az egylet tárgyalása i” közl legérdekesebb ezuttal az, mely a jelen évi febr. 26-án megtartott VII-ik közgyűlés folyamat gyorsírói jegyzetek nyomán kimerítő részletességgel hozza, s melynek közérdeklőbb adatai közül némelyeket már minapi szemlénkbe felvettünk volt.

Horváth Samu.

Ez első vitát — egy interpellatio, [az arra adott felelet és több folyó ügy elintézése után — egy még hevesebb követő: a polgármester helyettesítése ügyében. Nagy Péter, a Fülöp Sámuel előzetes esetére és a házszabályokra hivatkozván: a helyettesítésnek titkos szavazás általi megejtetését indítványozá. Simon Elek evel szemben a mellett volt, hogy a 48 előtti szokás szerint a helyettesítés successio útján történjék, s így Makoldy Sámuel főbíró ur lépjen föl ideiglenesen a polgármesteri székbe. Érdekes volt e helylyel-közzel nagyon is élénkké vált vita folyamát figyelemmel kísérni. Nagy Péter és társai nyugodt higgadsággal vélték a képviselőlet kétségbe vonhatlan jogát, mely szerint az töltheti be ideiglenesen „az összes nép által választott tisztviselőket helyét” s így a polgármesterét is. Az ellenfél pedig szófacsarúhoz, sophismához és a legügyesebb rabulistikához folyamodott, hogy a házszabályok világos szavai ellenére megvédhesse a successiót. Simon Elek — ki ezuttal a törvények öreként szerepelt — a többek közt oly argumentumot is használt, hogy minek tartaná meg a képv. testület házszabályait, midőn máskor is akárhánszor megsejté.

Egyáltalán úgy látszott, hogy a successió hívei nem a választás ellen küzdöttek tulajdonképen, hanem azon egyén ellen, kit sejtelmük szerint a képviselő testület választási joga mellett küzdők ideiglenesen megválasztani akartak. Ez aggodalmukban lehet igen sok igazuk; lehet, hogy a suttogott név nem felel meg Kolozsvár polgármesteri székének, sőt nem tagadjuk a közönség legnagyobb részében e különben tiszteletreméltó egyén, mint polgármester ellenszavára is talált; csakhogy ezen nem avall kell segíteni, hogy törvénytelen formákat erőszakoljunk a képviselő testületre, hanem oly egyénnek kell többséget szerezní a választók között, kinek igazgatási képessége, higgadt-nyugodtsága és szervezési tehetsége ellen kifogást tenni nem lehet, s ki az ideiglenes polgármesterség nehéz nyomán megtudja helyét állani.

A hosszas vita folytán egy harmadik indítvány is merült föl. Simon Elek és társai ugyanis azt vitatván, hogy a főispán működése csak az új bizottmány megalakulta után veheti kezdetét: Szász Domokos úgy fordította meg a kérdést, hogy e szerint P. S. még nem főispán, s miután sem azt nem helyesli, hogy a törvényszék elnöke elvonassék földhalmozódott munkái köréből a helyettesítés által; sem azt, hogy a szervezkedési oly rövid időtartamra egy egészen új ember állíttassék be a polgármester ségbe: azt indítványozá, hogy a főispán kéressék föl a polgármesteri tiszt ideiglenes betöltésére, annyival is inkább, miután mint főispánnak, a szervezési munkálatok keresztülvitelének vezetése hatáskörébe esik s épen e czélból neveztetett most ki.

A képviselőtestület nagy többsége azonban arra szavazott, hogy a polgármesteri szék ideiglenesen a következő gyűlésen titkos szavazat útján töltsessék be.

Szerény nézetünk szerint azonban e választó-gyűlésen nem a főispán urnak kell elnökölnie, a mint, hogy már az aug. 19-diki ülésen is az ad hoc helyettes polgármesternek, Makoldy Sámuelnek kell vala az elnöki széket elfoglalnia. Mert a főispán ez idő szerinti hivatása a szervezkedési előmunkálatok vezetésére terjed (a magyarországi városi főispánok eddig megtörtént beigtatásán mindenütt így esett), de a város keblől folyó ügyeinek intézése a most ideiglenesen működő polgármester tiszte.

Ez által sok támadásnak lehetne elejét venni, melyet az u. n. „törvénytisztelők” intézhetnek a szervezkedés munkálatai ellenében.

A magyar mérnök- és építész-egylet „Közlönye.”

(1871. V-dik évfolyam, 4. 5. és 6. füzet.)

A kitűnő gonddal és kedvvel szerkesztett s figyelműnket hóról-hóra fokozottabb mértékben igénylő mérnök-egyleti közlöny V-dik évfolyamának legujabb füzetei fekszenek előttünk, melyek a jelen év második negyedében a kiszabott havi időközökkel egyenként mindég kellő pontossággal jelentek meg. Tartsuk meg ezek fölött is rövidbe foglalt együttes szemlének.

Az „eredeti dolgozatok” rovatát a kezünk alatti három füzetben összesen 6 kisebb-nagyobb terjedelmű értekezés tölti be; — és pedig kettő a köz- és magán-építészeti gyakorlat, kettő a hidépítési elmélet, egy a vasúti leírás és egy a folyam- felügyelés köréből. — Örömmel tapasztaljuk, hogy a jelen év kezdete óta csaknem hóról-hóra vannak közölve oly egyszerűbb fajta s mégis közérdekű építmények, melyek főleg ránk vidéki mérnökökre — kik a fővárosok nagyszabásu, világra szóló architecturáját vajmi kevésé tudók hazai szegényebb városainknak érvényesíteni — birnak kiváló érdekléssel. Egyik ezek közül egy vidám külsejű margit-szigeti nyaralót tüntet föl, két finom metszetű rajzapon, Benkő és Kolbenheyer építészek tervezete nyomán, modern renaissance idomokkal, melyeknek gyöngéd izletessége ily fajta nyaralókhoz kiválóan alkalmas. — E terv külső és a belső felosztás czélszerűsége szempontjából egyaránt sikerültnek nevezhető s a margit-szigeti telep programmszerű béépítésének bizonyára egyik érdekesebb darabját képezendi.

Második építészeti közlemény az ágostai hitvallásuak Széchenyi kápolnája, a községi könyvtárpülettal együtt, román stílyben tervezte Ney Béla; mely két külön álló, de egységbe tartozó épületnél a megadott programm szerint az olesóságra kellett legfőbb tekintettel lenni. S meg kell adni, hogy míg különösen a kápolna főfalainál az anyagkimélés dűczoszlopok alkalmazása által kellő mértékben eléretett, egyszersmind a mértani vonalak arányos egybeillesztése által a szépség igényeire is dicsérendő figyelem lón fordítva.

„A több nyugpontru rácsartókról” czimű

nagy Napoleon bukásának, ki elősegítette a bourban megbukását, ki trónra segítette s vesztébe taszította Lajos-Fülöpöt, ki megélt a második francia köztársaságot s látta egy második Napoleon trónra ültetését, azután pedig várt husz éven át, míg a császárság még egyszer megbukott, s míg a harmadik köztársaság életre ébredt.

Még a német hadak inváziója s Párisba vonulása sem lehetett meglepő újdonság Thiersre nézve; ő már látott sokkal régebben is porosz katonákat a főváros utcáiban. Tapasztalásból megtanulta, hogy a háború dúllásai rövid időn helyreüthetők; sőt még a vereség szűlte megálázatlanság is csakhamar feledékenységbe megy: ő nagyon jól tudja, hogy ha Franciaország okos és türelmes, könnyen erőre és fényre vergődhet ismét jelen leveretéséből. De mint mondottuk, maga Thiers is csodálkozhat némileg jelen helyzete fölött.

A császárság dicsősége, a solferinói fegyverek sikere, Austerlitz emléke, Francia- és Poroszország versengése, mindez Thiers legfőbb hatalomra emelésében végződött, kinek újabb megjelenését a közéletben 1863-ban már csodás feltámadás gyanánt tekintették. Ha a konszult és császárság történéseinek jelen bokrak elfoglaltága mellett marad ideje mindezek fölött elmélkedni, bizonyára a legkülönösebb momentumokra bukkan multja és jelenje között. Ugy tetszik, mintha a láthatáron alámerülő nap egyszerre csak ismét felszállana s a meglepett világ szeméi előtt még egyszer a délponton kezdene tündökölni.

E meglepő siker kétségtelenül a rendkívüli körülmények páratlan összehatalmozásának tulajdonítható, de egy szersmin az is bizonyos, hogy Thiers azt inkább önmagának, mint jó csillagának köszönheti. Jelen felemelkedésében legnagyobb része volt az ő bámulatos erélyének, legyőzhetlen türelmének és fáradszátlan szellemének. Azon figyelemre méltó tulajdon, hogy mindenkori megtudott barátoknál a különböző helyzetekkel szintén nagy segítségére volt nem egy ízben. Nincs államférfi, mint Thiers Főlösléges lenne tagadnunk, hogy Thiers, midőn államhivatalt vállalt mindenkori határozott hűvöl mutatta magát a kormány politikájának, a melyet hivatalából kilépve legott denunciált. A jelen krisissal szemben azonban határozott előnyére válik Franciaországnak Thiers eme merész állhatatlansága. Legkevesebb sincs okunk kétkedni, hogy míg Thiers hatalomban marad, nem szűnik meg komoly híve lenni a köztársaságnak s ellensége az Orleanistáknak. Más embert gyönggév tennének a régi összeköttetések, leláncolnának a régi emlékek, előítéletek és szenvedélyek, Thiersnél azonban ily gyöngeség nem tapasztalható.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, aug. 21. 10 ó. — p. d. e.
Érkezett: aug. 21. 10 ó. 25 p. d. u.

A romániai vasúti kérdés békés uton egyenlített ki, a németbirodalom és Románia között folytatott közvetlen egyezség útján.

Poroszországban a cholera ellenében felállították az egészségügyi hatóságokat

A londoni Phönixparkbeli meetingügyben az angol kormány vizsgáló bizottságot küld ki.

Királyunk újabb hírek szerint nem utazik Gasteinba, hanem Linzben találkozik Vilmos császárral.

A francia kölcsönből 1200 millio van eddig-elé befizetve.

Az Internationale.

Azon körülmény, hogy a párisi commune tagjai valamelyekben az Internationalera hivatkoznak, s annak tagjaiként tünnek föl, arra indit, hogy ismertessük. Tagjai viszonyát ismertette lapunk, más ténre vezetjük olvasóinkat.

A nemzetközi munkásegylet 1864-ben Londonban keletkezett. Kezdeményezői az 1863-ki szerencsétlen lengyel lázadás menekültei, kik politikai célokat vettek fel, de néhány socialista részvéte munkásegyletet alkotott belőle. Ezek első célja se volt egyéb, minthogy a munkáosztálynak politikai jogokat szerezzenek s a tőke nyomása alól felszabadítsák.

A fellépés azonnal vizshangra talált. Németországban Lassale ily célú fellépése, Angliában, Franciaországban, Belgium- és Svájcban a socialista tanok elkészítették vala a tén: miután a tőke és munka itt áll legkirívóbban egymással szemben, proselytákat találniok igen könnyű volt.

Ez egyetlet egy főtanács igazgatja, melynek élén a német születésű Marx Károly tanár áll, mint vezértárs mellette Ecarius működik, ki szabólegényből nemzetgazdászati íróvá lett.

Már az egylet neve mutatja, hogy céljuk nem kevesebb, mint minden nemzet munkásait megnyerni, s ez annyira sikerült, hogy tagjai számát mintegy 3 millióra teszik, kik közül Francia- és Angolországra 8—800,000, Németországra 300,000, Belgiumra 200,000, Olaszországra 100,000, Svájcra 60,000, Spanyolországra 40,000 esnek. Hogy kizorítottott-e Ausztriából, vajjon a f. év jun. 13-án Pesten elfogott munkások, mint gyanítják, egybeköttetésben állanak-e, még nem lehet tudomásunk.

Az egylet meglehetősen pénzerővel rendelkezik. Miután minden tag évenként 2 frtot fizet, s a gazdagabbak pénzáldozattal segítik: évi bevételét 4 és fél millióra becsülik. Minden fővárosban megvan saját bankára. Egyébiránt Amerika, sőt Ázsia se maradhatott ki hatásuk alól.

Belátván, hogy ily terjű egyetlet központosítani lehet ugyan, de vezetni nem, minden országban, hol működnek, osztályokat állítottak, s azok élére szinten tanácsot állítottak: ilyenek az angol, francia, belga, olasz és német, mely egyszersmind Svájcra is kiterjed. Ezen osztályok működésükről, pénztári állásukról évenként jelentést juttatnak be a központhoz, s abból szerkeszti amaz évi

jelentéseit. Hatáskörük különben igen csekély, minden fontosabb ügyben a központról vesznek útasítást, s a pártfegyelm nagy levén, azt híven követik: a lapok szerkesztőit, az egyletek elnökeit szintén e központról kapják ki-nevezve.

Az egylet tagjai, úgy a mint csoportokban élnek, szakaszokat, e szakaszok federációkat alkotnak, s e federációk mindenike delegáltak küld az országos tanácsba. A tagok felvételében igen óvatosan jár el. Minden tagot egy volt tagnak kell ajánlani, s csak félév múlva kapja meg a tagsági okmányt, ha t. i. magát érdemesnek bizonyította. Tagjai közt van Ledru Rollin, Louis Blanc s más menekült nevezetességek, míg Mazzini megnyerni nem bírta.

Nemcsak, sőt Mazzini fellépett ellene, s nem kevesebbel vádolja, minthogy tanélvők elsője: az Istennek; másodika: a haza és nemzet megtagadása; harmadik: tagadása minden személyes birtoknak. Mi, ha így van, míg egyfelől magokat kiszakasztják a nemzeti kötelékből, beállanak socialistáknak, communistáknak s istentagadóknak.

Hogy ez egylet nem munkásegylet többé, hogy más célokat tűzött maga elé, mutatják a párisi commune működését követett társadalmi és építészeti romok. A tőke és munka kiegyeztetése, a munkaidő leszálltatása, a munkabér emeltetése, s ezek által elérhetése annak, hogy a munkáosztály több művelődést, jóllétet, jogokat nyerjen, — hihetőleg ezek az ígéretek, melyeket tagjainak nyújt, s mi által a milliókat tőlök összehozza: azonban Párisbani fellépése oly actus volt, mely legkevesebb se nagy csodálkozunk, ha a francia kormány mindenki ellen, ki az Internationale tagjának bizonyul be, a legkeményebb büntetést szabta ki.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, augusztus 21.

— **Szent-István ünnepét megelőző estén** a kolozváriak házaikat kivilágították; az ünnep napján a piaci nagy templomban tartott meg az isteni tisztelet, melyen az itt levő honvéd tisztek teljes díszben jelentek meg. — Mint Pestről sürgönyözök lapunknak: „A kolozvári kegyőn Szent-István reggeli hat órakor szerencsésen érkezett meg; roppant nép csődült össze Pestre; nagy szállás-szükség ép úgy, mint élelemhiány volt Nagyváradon; a királyi pár és Andrássy gróf nincsenek itt.” A pesti lapok szerint, már a Szent-István ünnepét megelőző napon a főváros olylén volt az idegenek roppant tömegeitől, mint más években az ünnepély napján, pedig a kéjvonatok még akkor nem érkeztek volt meg. — A budai isteni tisztelet alkalmával honvédek teljesítették a díszszolgálatot.

— **Gróf Péchy Manó** erdélyi kir. biztos Kassára érkezett.

— **Tanár-változás.** A kegyestanítórendiek helybeli gymnásiumában a jövő tanévben a következő változások állanak be a tanári személyzetben: Parádi Kálmán, Oldal János és Pálya József kiléptek a szerzetből, Zámbo János Félegyházára ment igazgatónak, Zelenay János Kis-Szebenbe és Réthi Márton Dévára gymnásiumi tanároknak. Ezek helyibe jön: Schmidt Ágoston, mennyiségtan- és természettanár, Tóth Pál hittanra, továbbá Fonyi Gyula, Daniel Joákim, Harmath Gergely és Ferenczy Alajos.

— **Szemesé a világ.** Csapó Sándor nagy bazárjában naponként oly újításokat szemlélhetünk, melyek egy részét a közönség kényelmére szolgálják, másrészt Kolozvárnak nagyvárosi szint kölcsönöznek. Hogy többet ne említsünk, például egy czélszerű intézkedést hozunk fel, melyet csak a nagyobb városok főbb raktáraiban láthatunk. Csapó t. i. egy csinos kisasszonyt alkalmazott bazárjában pénztárnoknak, és a vevő nem fizet annak ki őt szolgálja, hanem egy kis czédulát kap, melyre az ár föl van írva, ezt pedig a pénztárnál egyenlíti ki.

— **Megrendítő esemény.** — Néhány nap előtt a thüringiai ezred Gothába, bevonulását tartotta; egy öreg ur aggódó tekintettel várta a hazatérőket, mert egyetlen tizenkilenc éves fia a háboruba ment és eleinte gyakrabban írt, de az utóbbi időben egy levele sem vigasztalta meg a megnyomorodott szülőkét; most tehát az öreg ur várva várta fiát, de hiába! Ekkor arra száguld egy hadsegéd és az öreg ur kérdézősködésére azt válaszolta, hogy „fia meghalt.” — A szerencsétlen azonnal halva rogyott össze. Midőn a hullát lakására vitték az anya karjaiba — fiát találta. Hat hétig kórházban feküdt, de a bevonulás napján vasutal tért haza, hogy szüleit meglepje. Az anya és fia fájdalommal leírhatlan.

— **Dr. Jenei Viktor**, a székelvudvarhelyi ev. ref. főtanoda igazgató-tanára és lapunk munkatársa eljegyezte magának tegnap Szent Róza kisasszonyt, a kolozvári társaskörnek e bájós, kedves és nagyműveltségű virágát. „Áldás e frigyre!”

— **Hivatalos nyelv a távirtdán.** Hogy a távirtdán még mindig a német nyelv a hivatalos, arról naponként szerezhet magának meggyőződést, ki sürgőnyt kap; ugyanis főnn mindig németül olvashatni p=privat, v=vormittag vagy n=nachmittag stb, legvilágosabban mutatja meg azonban a távirászat német voltát az, hogy mindig német feleletet kap az illető, ha sürgőnye nem kézbesíthető; p=„N. N. Mátyás vendéglő bis jettzt nicht ankommen; Depesche unbestelbar.” Azzal nem igen törődünk, hogy a boltos-legény vagy kellner németül beszél, hanem igenis törődünk azzal, ha egy „magyar kir. hivatal” kezelési nyelvül a németet használja.

— **Ellemlő csapások.** Aug. 13-és 17-én megint egész országsterre jégverések volta a szőlőkben és török-buzákban sok kárt téve. Veresegyházán nagy tüzvész volt, mely 45 házat, (köztük az uraságit is) emésztett fel, sok családot téve tönkre.

— **Pályázat.** A kolozvári tanítóképződéhez egy rendes tanári állomásra, a természettan és természetrajzi (esetleg szántmáni) szakra pályázat hirdetik. Ezen állomásra 1000 frt évi fizetés, 100 ft lakbér van összekötve. A pályázni kívánók okmányokkal kellően felszerelt folya-

modványaitak f. é. sept. 10. a vallás- és közoktatási m. kir. minisztériumhoz nyújták be.

— **Kilyén Mihály.** kolozsmegyei törvényszéki jegyző pénteken este meghalt és tegnap délután temettetett el és pedig ez volt az első temetés, melyet a helybeli „entreprise des pompes funebres” rendezett.

— **Említettük a „Magyar Polgár”** tréffás vezércikkét, melylyel Tisza Kálmánt fogadta. Most a „Pesti Napló” is reflectal e czikre, s azt mondja, hogy a Deák Ferenczről elmondott adoma „annyira magán viseli az ügyetlen koholmány bélyegét, hogy még szóra sem méltatuk volna, ha ez eset szintén nem mutatná, hogy mily fegyvereket használ a pártszenvédély. ha nem mérsékli azt a politikai ildom s az igazságérzet.” Majd meglátjuk, milyen kádenciát mond erre a „M. P.”

— **Manteuffel tábornok,** a Franciaországban levő porosz seregek parancsnoka igen jámbor istenfélő ember, sőt vannak, kik nagyobb élvezettel olvassák theologiai értekezéseit, mint a minő nagy hadvezérnek tartják. Értekezései a porosz felsőbb körökben kedvelt olvasmányt képeznek. A háború vége felé egy magos rangú hölgy, ki egy sebesült főtiszt ápolásával foglalkozott, a tisztnak fel akarta olvasni Manteuffel egy értekezését. A tisztnak már maga a tárgy sem volt inyére, s midőn megtudta, ki a mű szerzője, azt mondta: „Igaz, hogy jobban szeretem, ha a tábornok prédikál, mint ha vezényel, de legjobban szeretem, ha se egyiket, se másikat nem hallom tőle.”

— **Ez is a háború következménye.** — Berlinben jelenleg egy sajátságos hiány kezd érezhetővé lenni: nincs elég dajka. Egy keresett orvos közelebb kemény szavakkal támadta meg azon tiszteletreméltó asszonyt, ki évek óta pontosan gondoskodott az ő betegei számára e tekintetben s az asszony végre haragosan fakadt ki: „Hja, kedves doktor ur, mikor katonáink egy-egy egész évig Franciaországban távol voltak, akkor hiába keressük itthon azt, mire most szükségünk van. Hozasson Franciaországból.”

— **A szabad kömivesek büntényei.** Az ultramontan történetírók sajátságos statisztikával foglalkoznak. Összeállítják azokat az áldozatokat, kik szerintök szabadkőmivesek kezei alatt hullottak el. 1. XVI. Lajos és a királyi család (1703); 2. II-Lipót császár (1792-ben megmérgeztetett); 3. III-Gusztáv svéd király (1792-ben) március 16. megmérgeztetett); 4. IV. Gusztáv svéd király (1809, március 29-ikén forradalom következtében leköszönni kényszerült); 5. X. Károly francia király (1830-iki júliusi forradalom után lemondani kényszerült); 6. Lajos Fülöp francia király (az 1848-iki februári forradalom következtében lemondani kényszerült); 7. I. Ferdinánd osztrák császár (az 1848-iki forradalom következtében december 2-án lemondott); 8. I. Lajos bajor király (az 1848-iki forradalom következtében, március 20-án leköszönt); 9. Albert Szárdinia király (1849-ben le kellett köszönnie); 10. I. Ferencz nápolyi király; 11. a toskanai nagy herceg; 12. a modenai herceg; 13. a páma i hg.; 14. I. Otto görög király; 15. V. György hannoverai király; 16. Adolf nassau herceg; 17. a hajdani választófejedelem; 18. Miksa mexikói császár; 19. Izabella spanyol királyné; 20. IX. Pius pápa. —

Távírat tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Aug. 19-én 5% Metalliques 100 frt 60.50. Kamat —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt 71.60. 1860. Kölcsön 102.50. Bankrészevény 771. Hitelintézeti részvények 283. frt. 291.30. London 10 ft. st. 121 frt. — kr. Ezüst 120.—. Cs. kir. arany 5.78. Napoleonor 968.—. Urbéri kötvények: Magyarországi 80.75. Temesi 78.50. Erdélyi 77.—. Horváthországi 86.25.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, aug. 19—20-án 1871.

Molnár György, mérnök, Egeresről. Santa Béla, birtokos, Pestről. Horváth Jánosné, Tordáról. Adler Ignác, kereskedő, N.-Váradról. Vuga Antal, hivatalnok, Pestről. Datter József, főhadnagy, M.-Vásárhelyről. Katona József, kereskedő, M.-Vásárhelyről. Czettel Heinrich, Kolozsvárról. Csinádi István, nevelő, Debrecből. Novák Márton, kereskedő, Sz.-Ujvárról. Perduz Lajos, tanuló, Kolozsvárról. Heinfild Jakab, mérnök, Kolozsvárról. Grün Salamon, kereskedő, Egeresről. Bors Albert, birtokos, Szindről. Br. Bonemisza Albert, Drezdából. Szabó János, honvéd-őrnagy Monostorszegegről. Hantz Pál, postamester, M.-Ludáról. Grau József, vendéglős, Felvinczről. Harmath Kajetan, kereskedő, Tordáról. Láng Dániel, ügyvéd, Beszterczéről. Veres Dénes, birtokos, Tordáról. Medgyesi János, kereskedő, Tordáról. Czako László, hivatalnok, Tordáról. Gombos László, hivatalnok, Tordáról. Nagy József, birtokos, N.-Enyedről. Karika Pál, birtokos, N.-Szebenből. Fekete Bogdán, kereskedő, Egeresről. Kepes János, kereskedő, N.-Váradról. Baráth József, szabómester, Deézsről. Herman Vilmos, mérnök, Pestről. Csiki József, kereskedő, Tordáról. Biluska Antal, kereskedő, Tordáról. Biluska Gergely, kereskedő, Tordáról. Szabó Sándor, kereskedő, M.-Ludáról. Dr. Lengyel János, Pestről. Máté János, birtokos, Fehérvárról. Beke Sándor, jogász, Kolozsvárról. Kincses József, birtokos, Bettiből. Cseh Lajos, postakezelő. Deézsről. Kápel Márton, Kolozsvárról. Kaucsu János, kereskedő, M.-Vásárhelyről. Veisz Móricz, kereskedő, K.-Fehérvárról. Leopold Ignác, kereskedő, K.-Fehérvárról. Miden Árpád, kereskedő, Ujhelyről. Gr. Toldalagi Zsigmond, Deézsről. Barta Lujza, N.-Szebenből. Sorsch Gusztáv, ügyvéd, Sz.-Udvarhelyről. Bánya Mózes, kereskedő, B.-Hunyadról. Nagy Lajosné, Kis-Székről. Ruzs József, mozdonyvezető, Kolozsvárról. Br. Kemény Györgyné, Tordáról. Csász Gyula, vasuti felügyelő, Pestről. Balog József, birtokos, Sz.-Andrásról.

*) E rovat alatt közlöttékért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a

HIVATALOS.

Szám 536. 1871.

(297)

(1—2)

Árlejtési hirdetmény.

Vallás- és közoktatási miniszter ur ő nagyméltósága idei 17,189 szám alatt kelt magas rendeletével Borsán, Dobokamegyében, egy állami népiskola felépítését elhatározván, ezen építménynek vállalkozás útján biztosítása végett folyó 1871 évi szeptember 11-dik napján délelőtt 10 órakor Borsán a község házában szóbeli és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az iskola-épület hossza 9° 2', szélessége 5° 1' és állani fog egy tanterem, előszoba, két lakszoba, egy konyhából: továbbá megkívánatik egy kút felállítása az iskola telken, és az iskolatelekeknek, mely egy hold 1020 □ öl kiterjedésű, tisztított vesztől, tövissel fedett bekerítése.

Kő- és porondhordást, valamint szükséges kézi és igás napszámokat a község szolgáltatja ki.

A többi építkezési és felszerelési költségek az anyagokkal együtt 5696 frt 69 kr-ra. helyesbítették.

A tervrajz, költségvetés, árlejtési feltételek, mai naptól fogva a Kolozs-Dobokamegyék tanfelügyelősége irodájában Kolozsvártt bel-középutca 530 szám alatt megtekinthetők.

Felhívtnak vállalkozni szándékozik, hogy a fenn kitett határidőre az előirányzott összeg után számítható 5% bánatpénzzel ellátva, a kifizetett helyen vagy személyesen jelenjenek meg, vagy jogérvényes írásbeli ajánlatokat az 5% bánatpénz esatolása mellett, ideje korán küldjék be, az írásbeli ajánlatban kiteendő határozottan: hogy a borsai állami népiskolára vonatkozó tervet, költségvetést és feltételeket látta, megértette, és az előirányzott összegről számítható —% leengedés mellett teljesíteni magát kötelezi.

Kelt Kolozsvártt, 1871, augusztus hava 16-kán.

A Kolozs-Dobokamegyei tanfelügyelőség.

NEM HIVATALOS.**Udvari szállító**

Hoff János ur központi raktárának Bécsben,

11. Kärntnerring 11.

Mitrovic, máj. 5. 1871. Miután ön

Maláta-kivonat-egészségi-sörével

eddigelő igen sikeres gyógyhatást idéztem elő több mellbetegnél ismételve kérek az itteni Marcus Drossulic, cs. k. főhadnagy és katonai iskola-parancsnok címére, a fentnevezett sörből 12 palackkal küldeni.

(205)

(7—*)

Dr. Godra, főorvos.

Pöggstall, márcz. 24. 1871. Kérek számomra

Maláta csokoládét és Maláta mell-cukorkákat

küldeni, azután mindkét készítmény kiválóan sikeresnek bizonyult mellbetegeknél és lábbadozóknál.

Dr. Augustin Heigel, gyakorló orvos.

Valódi HOFF-féle Maláta-készítmények egyedüli árudója Kolozsvártt Karvázy Gyula, Fehérvártt Csiki Kristóf, Segesvártt Teutsch J. B. Dézsen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt-Miklóson Lázár Antal özvegye és fiainál.

ÉPEN MOST JELENTEK MEG!

Stein János könyvkereskedésében

Kolozsvártt kaphatók:

Az 1871-ik évi törvények gyűjteménye.

Hivatalos kiadás.

I. Füzet. I — XLIII. Ára 1 frt 50 kr.

Az állam igazgatás és igazgatási jog alapvonalai

folytonos tekintettel Angol-, Francia- és Németország törvényhozása- és irodalmára.

STEIN LÖRINCZ után s hazai viszonyainkra és törvényhozásunkra való utalásokkal KANTZ GUSZTÁV által. Ára 5 frt.

A haditudományok tana felolvasásokban,

hadtörténeti példákkal felvilágosítva. Irta Terstyánszky Ágoston.

Három füzet ára 5 frt.

Magyarország függetlenségi harcának története 1848 és 1849-ben.

Irta HORVÁTH MIHÁLY. II. kiadás. I. kötet. A teljes munka ára 12 frt.

Utazás a Balt-tenger vidékein.

Irta HUNFALVY PÁL. Két kötet. Ára 4 frt 60 kr.

Hellas földirata és hellen államrégiségek.

A művelt rendek szükségéhez alkalmazva. A magyar hölgyek díjával koszorúzott pályamű. Irta PÖR ANTAL tr. Ára 1 frt 40 kr.

A köztörvényhatóságok, községek és első folyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó törvények

és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Hivatalos kiadás után összeállítva és egy betűrendes tárgymutatóval ellátva egybeilleszté SZENICZEY GUSZTÁV.

Legteljesebb kiadás. Ára 60 kr.

Döntvénytár.

A magyar kir. curia elvi jelentőségű határozatai. Negyedik folyam. Ára 2 frt.

Rövid hiterkölcsei beszédek

a tanév minden vasárnapjára. Mondotta KAROLY GY. HUGÓ a jászovári-premontrei kanonok-rend tagja stb. Ára 1 frt 50 kr.

A polgári bíróságokra vonatkozó 1869, 1870, 1871. évi törvényczikkek.

Hivatalos kiadás. Ára 50 kr.

Házeladás.

Hivatkozva az Erdélyi Hivatalos Értesítőnek idei 1731-ik számában is közzétett hirdetményre. — Alólirt bővebben is köz tudomásra kívánja juttatni, hogy a néhai Pfenningsdorf Antal és neje Czikéli Anna hagyatékához tartozó, Kolozsvártt a belső-közép-utcában 496. szám alatti ház és telek, folyó 1871-ik év **september** hó **11-én** délelőtt 9 órakor el fog árvereztetni.

Az árverezés a helyszínén, leendő, tudniillik az elárverezendő háznál az emeleti szobákban.

Az árverezés feltételeinek főbb pontjai ezek:

1) A megnevezett háznak kikiáltási ára 23,530 forint o. é. becsár, ezen alól nem fog eladatni.

2) A venni szándékozó tartozik az árverés megkezdése előtt a becsárnak 10% kész pénzben letenni, különben az árverezéshez nem szólhat.

3) Mihelyt az árverezés megtörténend s a vásárlóra, mint legtöbbet ígérőre az árverezés leveretik, azonnal köteles a vásárló az öszves vételárnak felét — melyben a bétett bánatpénz is beleszámíttatik kész pénzzel kifizetni — a vételárnak másik felét, hasonlóul köteles a vásárló az árverezés napjától kezdve három hónap alatt ugyan csak készpénzben az árverezéstől számítható 6% kamattal kifizetni, megjegyezvén azt, hogy ha a vásárló a vételárnak második felét két hónap alatt fizeti le, akkor kamatot nem fizetend.

A megnevezett házastelek, — a vásárlónak azonnal mihielyt az árverezés meg fog történni — terühmentesen birtokába adatik a szobák kulcsaival együtt, az emeleti lakást attól a percztől kezdve tetszés szerint használhatja — a földszinti lakásokat csak folyó 1871-ik év szeptember 29-ik veheti birtokába, mert azokat a jelenben ott lakó bérlők használják.

Az árverezés feltételeinek többi pontjai az árverezés napján a helyszínén avagy addig is a tekintetes törvényszéknél, ugy alólirtnál megtekinthetők.

Tájékoztásul — alólirt tisztelettel kívánja megjegyezni, — hogy a fennebbi 23,530 frt, o. é. becsár a jelen helyi viszonyokhoz képest mérsékelten van fel véve, mert a massív épületen és gyönyörű lakáson kívül az udvaron hátul 18 vagy 20 lóra köből épült istálló, köből épült záros kocsiszin van, mely gabona-raktárnak is szép jövedelmet biztosít, az udvaron szivattyus kut, mely bővizére és tisztaságára nézt a ritkábbak közé tartozik, tágos jó pinczéi, kemény boltozatu kamarái, kényelmet és biztosságot nyújtanak a leendő tulajdonosnak.

Kolozsvártt, augusztus 17-én 1871.

Vajna Sándor,
mint végrendeleti végrehajtó.

(296)

1—2

(284)

(5—6)

A „Magyar Polgár“ 1872-dik évi NAPTÁRÁNAK

kiadó hivatala (Kolozsvártt monostorutca Bányai háznál) elfogad mindenféle **hirdetéseket** feltűnő jutányos árak mellett.

Egy egész oldal ára 8 frt.

Fél oldal ára 4 frt 50 kr.

Miután a Nagy Naptár **egy egész éven keresztül** a közönség kezén forog, a hirdetésekre legalkalmasabb.

A hirdetések beküldésének határideje aug. 25-ike.

A kiadó hivatal kívánatra lefordítja a hirdetéseket, vagy egészen fogalmazza azokat díjmentesen.

(1—*)

(295)

A Brétfűben

vasúttal szemben, alsó lában 8 fertály föld, ebből egy hold luczer-nás, 1 fertály szőlő, 3 fertály gyümölcsös terméssel együtt eladó. Értekezni lehet Széchenyitér 67 szám alatt.

(293)

(2—3)

Kiadó!

Sétaterutca 3 szám alatt

öt szoba, ebből kettő utcára, konyha, kamara, istálló 4 lóra, kocsiszin, külön hű, pince és faskamara, egy vagy több évre kiadó.

Értesülés az ár felől **Tompa Károly** ügyvédnél ugyanott.

(275)

(3—3)

Cserefa eladás.

50,000 köb láb legvastagabb minőségű építő fa és **500** öl tűzifa, a kolozvári vasúti állomástól 2½ mértföldnyire csinált uton, **évenként eladó.** Ajánlatok a gróf Mikes-féle erdészeti igazgatóságnak Szent-Lászlón, u. p. Gyalu, czim-